

Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie.

WIADOMOŚCI GOSPODARCZE

Nr. 45.

W Krakowie 2 Grudnia 1916.

Rocznik I.

Drukowane jako rękopis. — Przedruk dozwolony jedynie z podaniem źródła.

„WIADOMOŚCI GOSPODARCZE“

Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie pojawiają się w miarę potrzeby. Wysyłka odbywa się bezpłatnie. Instytucje, korporacje, oraz kupcy, rękodzielnicy i przemysłowcy okręgu Izby otrzymują

„WIADOMOŚCI GOSPODARCZE“

za ustnem lub pisemnem zgłoszeniem w biurze Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie, ul. Długa 1. p., Tel. Nr. 2318.

— Bez odpowiedzialności. —

Subskrypcja piątej pożyczki wojennej.

Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie zwraca się do kupców i przemysłowców okręgu z prośbą o zawiadomienie, jakie kwoty poszczególne przedsiębiorstwa subskrybują na V. pożyczkę wojenną. Równocześnie uprasza się o podanie Izbie kwot, subskrybowanych na poprzednie pożyczki. Miejsce subskrypcji nie musi być w zgłoszeniu wymienione.

W interesie kół gospodarczych okręgu ogłaszać będzie Izba handlowa i przemysłowa subskrybowane w jej okręgu kwoty, czyniąc w ten sposób zadość życzeniu powołanych władz.

PIĄTA POŻYCZKA WOJENNA

Odezwa c. k. Namiestnika do ludności kraju.

Po raz piąty w czasie wojny światowej wzywa Ojczyzna ludy swoje do subskrypcji pożyczki wojennej.

Silniejszą niż kiedykolwiek jest nasza ufność w ostateczne zwycięstwo naszej sprawy, a daremne są niestrudzone wysiłki naszych nieprzyjaciół i ich ciągłe pogroźki.

A idzie o rzecz niezmiernie wagi, o egzystencję Państwa a tem samem o gospodarczą i moralną egzystencję każdego z nas. Niechaj bowiem nikt z mieszkańców Galicji nie zapomina, że przede wszystkim sobie służy i całości swego dobytku, kto daje Państwu to, czego ono potrzebuje do zwycięskiego zakończenia wojny. O tem winien każdy pamiętać: i ubogi i bogaty, przemysłowiec i robotnik, kapitalista i ten, kto rozporządza tylko drobnymi oszczędnościami, wielki posiadacz i mały gospodarz rolny, lekarz i adwokat, kupiec i urzędnik i każdy winien wziąć udział w subskrypcji w miarę sił.

Przytem nie jest to ofiarą. Bo w rzeczywistości rabiecie pożyczki wojennej jest niczem innym tylko najpewniejszą i najwyższą procentowaną lokatą kapitału. Żaden bowiem tutejszy czy zagraniczny papier państwowy nie daje tak wysokiego dochodu. W czasie pokoju — jak się spodziewamy już niedalekiego — okaże się też niewątpliwie, że subskrypcja pożyczki wojennej jest aktem rozsądnej rozważy, a to tembardziej, że jakieś zmniejszenie wysokiej stopy procentowej jest w każdym razie wykluczone.

Na polach bitwy stawiliśmy w ostatnich miesiącach skuteczny opór dobrze przygotowanym atakom armii nieprzyjacielskich. Rozległe ziemie nieprzyjacielskich krain dzierżymy silnie w naszym ręku jako cenny zastaw przyszłości. Ale i

finansowe pogotowie wojenne nie zawiedzie i nie powinno zawieść, gdyż bezwzględnie musimy wytrwać aż do chwili zwycięskiego pokoju. Jeśli każdy w miarę sił weźmie udział w subskrypcji, spełnie na niczem ostatnią nadzieję naszych nieprzyjaciół zwalczania nas na polu finansowem.

Niedostatki i trudy, przewyższające niemal ludzką miarę, muszą znosić nasi synowie i bracia w polu w ciągu długotrwałej wojny. Aby ofiary te nie były daremne, jest bezwzględny obowiązek każdego z nas, dać Państwu konieczne środki do zwycięskiego zakończenia wojny. Każdy choćby najmniejszy udział w subskrypcji przyczyni się do skrócenia wojny.

Niech więc każdy spełni swój obowiązek i spieszy subskrybować piątą pożyczkę wojenną.

Celem osiągnięcia pomyślnego rezultatu piątej pożyczki wojennej wzywa Izba, z polecenia Ministerstwa skarbu, do jak najwydatniejszego używania do subskrypcji kaucji, oraz kwot złożonych na zabezpieczenie opłat publicznych. Poparcie tej akcji przez instytucje finansowe nie powinno porzucić na życzliwym traktowaniu prób o uwolnienie efektów kaucyjnych, względnie o zezwolenie na ich zlombardowanie w celach pożyczki wojennej; instytucje winny także same podejmować w tym kierunku inicjatywę, zachęcać właścicieli kaucji lub wadów do ich zamiany na obligacje pożyczki wojennej, tudzież ułatwiać im tę zamianę przez załatwianie koniecznych w tych wypadkach formalności.

Ministerstwo skarbu wydało formularze, którymi posługiwać się mogą osoby, zgłaszające w instytucjach finansowych subskrypcje we formie efektów kaucyjnych.

Moratorium dla Galicji.

Obrazy moratoryjne.

W Izbie handlowej i przemysłowej w Krakowie stanowiła kwestya uregulowania moratorium galicyjskiego po 31. grudnia b. r. przedmiot narad stopada 1916.

Po odbyciu dłuższej debaty uchwaliła komisja komisji połączonych sekcji w sobotę, dnia 25. listopada większością głosów przedłożone przez prezydium Izby wnioski.

W szczególności uchwalono domagać się utrzymania moratorium przez cały rok 1917. Postępowanie o wyjęcie z pod ochrony moratoryjnej dłużników zamożnych miało być — zdaniem Izby ułożone w tym kierunku zmianie, aby dłużnik ponosił koszt w tych wypadkach, gdzie udowodnioną mu zostanie zdolność zapłaty. Wysokość zwrotów z banków, kas oszczędności i towarzystw zaliczkowych uchwalono podwyższyć.

W Kole Polskiem odbyły się w obecności zastępców Izby handlowej, instytucji finansowych oraz organizacji kredytowych narady nad tą samą sprawą w poniedziałek, dnia 27. listopada pod przewodnictwem prez. Bilińskiego, w obecności J. E. ministra Bobrzyńskiego. Izbę handlową i przemysłową w Krakowie zastępował na konferencji wiceprezydent Tadeusz Epstein, który wziął również udział jako zastępca Izby w konferencji w Ministerstwie sprawiedliwości we środę, dnia 29. listopada b. r.

Konferencja ta zaproponowała rządowi utrzymanie moratorium przez przeciąg 6 miesięcy w całym kraju i przychyliła się do wniosku o przerzucenie kosztów postępowania na dłużnika w razie udowodnienia możliwości zapłaty. Równocześnie domagała się ankieta zmiany postępowania o wyjęcie indywidualnych pretensji z pod moratorium w tym kierunku, aby dłużnik był obowiązany dostarczyć dowodu, iż nie jest w stanie zapłacić pretensji w ramach rat moratoryjnych, które ustalono na 20% kwartalnie, czyli 40% na pierwsze półrocze 1917 w okręgu Sądu krajowego wyższego w Krakowie, zaś w reszcie kraju z wyjątkiem ściślejszego terenu wojennego — na 10% kwartalnie.

Unormowanie obrotu.

Unormowanie spożycia kawy.

Rozporządzeniem ministeryalnem z 24. listopada b. r. (Dz. p. p. 394) zmieniono rozporządzenie ministeryalne z 18. czerwca b. r., regulujące obrót kawą. Dotychczas przypadało na osobę na przeciąg 2 miesięcy $\frac{3}{8}$ kg kawy; obecnie przedłużono ważność świeżo wydanych kart kawowych do dnia 20. stycznia 1917. Na jedną osobę wypadnie zatem $\frac{3}{8}$ kg kawy na 2 miesiące.

Równocześnie ograniczone zostaje z dniem 11. grudnia b. r. podawanie kawy czarnej i białej w lokalach publicznych. Podawanie kawy w lokalu i sprzedaż poza lokal dozwolona będzie od 5-tej rano do 10-tej przed południem, oraz od 8-ej do 10-tej wieczór.

Polityczne władze krajowe mogą udzielić ulg od powyższych ograniczeń dla lokali odwiedzanych przez ludność uboższą.

Przekroczenia rozporządzenia karane będą grzywną do 5.000 K lub aresztem do 6-ciu miesięcy.

Sprzedaż detaliczna towarów płóciennych.

W uzupełnieniu rozporządzenia z 8. września b. r., ograniczającego sprzedaż płótna, wyznaczono rozporządzeniem z 23. listopada b. r. ilości płótna, których sprzedaż dozwolona będzie w miesiącu grudniu 1916 i styczniu 1917 detalicznie, a mianowicie:

miesięcznie	liczących na składzie 23 listopada b. r.	najwyżej jednak
200 m lub 10%	towarów surowych	500 m
250 m lub 10%	towarów białych	500 m
150 m lub 10%	towarów farbowanych, drukowanych lub kolorowo tkanych	300 m
100 m lub 10%	towarów impregnowanych	200 m
do 10%	każdej sorty artykułów konfekcyonowanych	

Wyjęte z pod tego zezwolenia są materye, sporządzone wedle przepisów wojskowych. Zapasów tych materyi nie należy przeto uwzględniać przy obliczaniu ilości, dozwolonych na sprzedaż.

Unormowanie obrotu nasionami czerwonej koniczyzny.

W celu zapobieżenia dalszym zwyżkom ceny nasion czerwonej koniczyzny, wywołanym przez handel łańcuchowy wydało Ministerstwo rolnictwa rozporządzenie z 24. listopada b. r. (Dz. p. p. 396), normujące obrót tymi gatunkami nasion.

W rozporządzeniu wyznaczono ceny maksymalne dla sprzedaży przez producentów, grosistów, odsprzedawców tudzież dla sprzedaży detalicznej. Stosownie do jakości nasion oznaczono cenę za 100 kg od 275 K (przy sprzedaży przez producenta) do 550 K (przy sprzedaży konsumentowi). — W celu zapewnienia wykonywania handlu koniczyzną wyłącznie przez handlarzy zawodowych, założono w Wiedniu Wojenny Związek dla handlu nasionami koniczyzny, do którego należą firmy handlowe i organizacje rolnicze, utrzymujące stosunki z jedną ze stacji doświadczalnych (dla okręgu krakowskiego Rolnicza stacja doświadczalna przy Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie).

Firmy handlowe oraz organizacje rolnicze, pragnące uzyskać prawa członków Wojennego Związku, winny przed 10. grudnia 1916. przedłożyć w Ministerstwie rolnictwa odpowiednie dowody. Wszelki obrót nasionami czerwonej koniczyzny zastrzeżony jest wyłącznie dla członków Wojennego Związku.

Do kompetencji Związku należy też normowanie przywozu i ewentualnego wywozu tych nasion.

Sprzedaż nasion przez producenta bezpośrednio konsumentowi jest tylko wtedy dozwolona, gdy producent żąda cen dla niego ustanowionych.

W razie przetrzymywania nasion przez producentów lub handlarzy, przysługuje krajowym władzom politycznym prawo rekwiwizycji.

Do przesylek nasion koniczyzny czerwonej należy załączyć specjalne poświadczenie transportowe, wystawione przez Wojenny Związek.

Rozporządzenie powyższe obowiązuje od 15. grudnia b. r.

Zwykły wymiar karny.

Przywóz i wywóz towarów.

Wywóz z Niemiec.

W Niemczech zakazano wywozu i przewozu celuloidu, galalitu, filmów (prześwietlonych i nieprześwietlonych), grzebieni oraz guzików sporządzonych z celuloidu.

Wywóz z państw neutralnych

W Holandyi zezwolono na wywóz cebuli, pod warunkiem, iż eksporterzy na każde 100 kg cebuli wywożonej, dostarczą 15 kg cebuli na zasiew krajowy.

W Danii zakazano wywozu drutu żelaznego i stalowego, gwoździ, sztyftów drucianych, żelaza, hufnali oraz wszelkich jarzyn, świeżych i konserwowanych.

W Szwecji wydano zakaz wywozu kruszców, drzewa brzoźowego, żelaza manganowego, chromowego i innych gatunków, nadto szyn kolejowych i tramwajowych, miedzi, śrutu, naczyń kuchennych i gospodarczych.

Sprawy przemysłowe i handlowe.

Komisja ministeryalna dla przydziału robotników.

Z powodu dotkliwego braku sił roboczych, zwracają się często przedsiębiorstwa przemysłowe, rękodzielnicze i kopalniane do różnych urzędów z prośbą o przydzielenie robotników bez zająć, internowanych, jeńców i t. d. Wobec rozmaitej kompetencji tych władz, zdarzało się, iż równocześnie wnoszono prośby do kilku urzędów. W celu uniknięcia w przyszłości takiego nieporozumienia i utrzymania w dokładnej ewidencji wszystkich sił, zdolnych do pracy, założono przy c. i k. Ministerstwie wojny Komisję ministerylną dla przydziału robotników. Zadaniem nowopowstałej Komisji jest badanie wnoszonych podań, czy zasługują na uwzględnienie, a to zarówno pod względem wojskowym, jak gospodarczym. W razie pomyślnego załatwienia podania, nastąpi przydział robotników, jedna w ilości oznaczonej przez Komisję.

Z pośród wnoszonych podań będą jedynie te uwzględniane, których pomyślnie załatwienie leży w interesie społecznym; petent winien udowodnić, iż nie jest w stanie zapewnić sobie robotników w drodze prywatnej umowy.

Celem ujednolinitości podań tego rodzaju, zarządza Ministerstwo wojny co następuje:

Przedsiębiorstwa przemysłowe i rękodzielnicze, pracujące wyłącznie dla Zarządu wojskowego, które obowiązane są do kontynuowania pracy na mocy ustawy o świadczeniach wojennych, winny wnosząc podania bezpośrednio do c. i k. Ministerstwa wojny (Oddział 10). Wszelkie inne przedsiębiorstwa przemysłowe i rękodzielnicze mają w tej sprawie zwracać się do Ministerstwa handlu. Podania wnoszone przez przedsiębiorstwa górnicze w zakresie metalurgicznym, wydobywania siarki i oleju ziemnego, należy kierować do Ministerstwa wojny (Oddział 7), innych zaś przedsiębiorstw górniczych (węgiel, sól, grafit) — do Ministerstwa robót publicznych.

W podaniach winni petenci wyszczególnić liczbę żądanych robotników oraz umotywować istotne przyczyny wnoszenia prośby. Należy też podać rodzaj sił roboczych, w szczególności wymienić, czy chodzi o majstrów, czy też o pomocników, nadto czy o siły żeńskie lub młodociane. Również należy wymienić ewentualnie czas zapotrzebowania robotników. Wybór kategorii robotników pozostawiony jest do dyspozycji petentów. W razie jednak wyboru jeńców wojennych, należy dołączyć do podania poświadczenie władzy politycznej I. instancji na dowód, iż w danej miejscowości stosunki bezpieczeństwa i sanitarne nie pozostawiają żadnych wątpliwości.

Taryfa maksymalna na mięso, tuszce i wyroby masarskie.

Obwieszczenie Magistratu stoł. król. miasta Krakowa.

Zmieniając ceny maksymalne mięsa oraz wyrobów masarskich, ustanowione obwieszczeniami Magistratu z dnia 13. lipca 1916 r. L. 81383/16 oraz z dnia 27. października 1916 r. L. 124429/16, Magistrat na podstawie reskryptu c. k. Namiestni-

ctwa z dnia 7. sierpnia 1914 r. L. 1100 mob. ogłasza

Taryfę maksymalną

t. j. ceny najwyższe, po których niżej wymienione artykuły sprzedawać wolno.

Taryfa ta, nie wykluczająca sprzedaży po niższych cenach, obowiązuje w gminie stoł. król. miasta Krakowa od daty niniejszego ogłoszenia aż do odwołania.

1. Wołowe 1-szej jakości:	Cena za 1 kg.
z części tylnych dokładką - -	6 K 76 h.
z części tylnych z dokładką - -	6 K 76 h.
z części tylnych bez dokładki -	7 „ 40 „
z części przednich - - - -	5 „ 24 „
Wołowe drugiej jakości:	
z części tylnych dokładką - -	4 „ 84 „
z części tylnych bez dokładki -	5 „ 36 „
z części przednich - - - -	4 „ 32 „
2. Cielęce:	
dych, kotlety - - - - -	5 „ 80 „
łopatka, mostek, boczek - - -	5 „ 40 „
3. Wieprzowe:	
a) dych, kotlety - - - - -	5 „ 80 „
b) łopatka, mostek, boczek - - -	5 „ 20 „
4. Tłuszcze wieprzowe:	
a) smalec - - - - -	9 „ 60 „
b) biel, sadło - - - - -	8 „ 80 „
c) słonina - - - - -	9 „ — „
5. Wyroby masarskie:	
a) szynka wędzona - - - - -	6 „ 20 „
b) szynka gotowana - - - - -	10 „ — „
c) kielbasa surowa - - - - -	5 „ 40 „
d) kielbasa siekana wędzona -	5 „ 92 „
e) wędzonka surowa - - - - -	5 „ 96 „
f) wędzonka gotowana - - - -	6 „ 24 „
g) salceson zwykły - - - - -	5 „ 20 „

Podane wyżej ceny mają być uwidocznione we wszystkich lokalach sprzedaży odnośnych artykułów.

Przekraczający tę taryfę lub też wzbraniający się sprzedać żądany towar, podani będą do ukarania c. k. Sądowi, a w następstwie popełnionych przekroczeń, stracić mogą nawet uprawnienie przemysłowe; nadto towar ulegnie konfiskacie.

Sprawy rękodzielnicze.

Dostawy wojskowe.

Powołując się na rozporządzenie ministeryjne z 16. października b. r. (Dz. p. p. 355) zwraca Izba uwagę dostawców obuwia wojskowego z kół drobnego rękodziela, iż na roboty cywilne używać wolno jedynie skóry wyraźnie na ten cel zwolnionej i ostemplowanej przez właściwe komisye. Wszelkich innych rodzajów skóry wierzchniej garbowanej dębnicą lub zapomocą innych materiałów roślinnych, dalej wszelkiej skóry podszywanej i branzlowej używać wolno wyłącznie do wykonania zamówień wojskowych.

Osoby, używające tych gatunków skóry do wyrobu obuwia dla osób cywilnych karane będą aresztem do 6 miesięcy.

Odpadki skóry, która nie była użyta dla celów wojskowych zaferować należy Spółce zakupu skóry (Lederbeschaffungs-Gesellschaft) w Wiedniu (I. Hegelgasse 13).

Korporacje oraz rękodzielnicy winni starając się o nowe zamówienia podać dokładnie stan wykonania zamówień poprzednich; przytoczyć należy datę i liczbę zamówienia, termin dostawy, ilość przedmiotów odstawionych, ilość artykułów gotowych, tudzież znajdujących się w robocie, ilość przedmiotów do których wykonania brakuje skóry, jakoteż wagę i rodzaj brakującej skóry.

Jeśli przy wcześniejszych zamówieniach została nieużyta pewna ilość skóry, winien dostawca podać jej zapas oraz rodzaj tudzież donieść, do jakich wyrobów skóra ta mogłaby się nadać.

O ile skóra przydzielona przez c. i k. Magazyn mundurów nie jest odpowiednią do wykonania artykułów przepisanych, ma dostawca prawo starać się o jej wymianę w Magazynie mundurów, względnie może zgłosić w Biurze popierania przemysłu, do jakich wyrobów skóra ta mogłaby być użyta (n. p. przy obuwii do wyrobu trzewików lekkich, przeznaczonych do noszenia w głębi kraju).

Izba zwraca wkońcu uwagę dostawców, iż podania podlegające dawniej opłacie stemplowej

w wysokości 1 K, zaopatrywać należy obecnie marką stemplową na 2 korony.

Z polecenia Ministerstwa wojny wzywa Izba handlowa i przemysłowa wszystkich dostawców wojskowych swego okręgu, aby wszelkie zaległe dostawy natychmiast uskuteczni, a podania o zwolnienie od dostawy tych ilości, których wykonać nie są w stanie, wnosili na przyszłość najpóźniej dwa tygodnie przed upływem terminu dostawy. Równocześnie z wniesieniem podania zwrócić należy otrzymaną w gotówce zaliczkę, względnie w formie zaliczki nabytą skórę.

Zezwolenie na przedłużenie terminu uzyskać mogą dostawcy jedynie w tych wypadkach, gdy połowa zamówionych artykułów jest już odstawiona; jako dowód winien petent przedłożyć poświadczenie dostawy, wystawione przez właściwy Magazyn mundurów.

Jeżeli podanie o przedłużenie terminu wpłynie później, natenczas na dostawcę, o ile nie dotrzyma terminu dostawy, nałożoną będzie grzywna w wysokości 5%.

Ilość oraz gatunek gotowych towarów należy zawsze we właściwym czasie zgłosić w kancelaryi Magazynu mundurów w trzech egzemplarzach, zapomocą poświadczenia zgłoszenia i odbioru. (Formularze poświadczeń są do nabycia w drukarni M. Salzera w Wiedniu, IX. Alserstrasse 24). Przyjęte mogą być jedynie te ilości towarów, które kierownik rachunkowy uzna za odpowiednie. Dostawa towarów w Magazynie mundurów następuje na podstawie wystawionego przez kancelaryę polecenia dostawy (Lieferungsanweisung) oraz oryginału zamówienia, który należy przedłożyć.

Za towary odstawione płaci zasadniczo właściwy Magazyn mundurów na podstawie nieostemplowanego pokwitowania wygotowanego na odwrotnej stronie poświadczenia zgłoszenia i odbioru; likwidujący kierownik rachunkowy potrąca z kwoty należytość stemplową. Pokwitowanie oraz polecenie dostawy przysyłać należy do likwidatury Magazynu, jako listy rekomendowane.

Stosunki z Król. Polskiem.

Wywóz win do okupacji w Polsce.

W odpowiedzi na wniosek przedłożony przez Izbę handlową i przemysłową zezwoliło Ministerstwo skarbu po porozumieniu z c. i k. Zarządem obrotu towarowego na przeciąg trzech miesięcy na wywóz 1500 hektolitrow wino do austr. obszaru w Królestwie Polskiem.

Obrót handlowy rolniczymi zwierzętami domowymi.

Jenerał-Gubernator w Lublinie wydał rozporządzenie, normujące obrót rolniczymi zwierzętami domowymi w następujący sposób:

Do prowadzenia handlu końmi, osłami, mułami, bydłem i nierogacizną w sposób przemysłowy, potrzebem jest pozwolenie (koncesya) Komendy obwodowej, w obrębie której przedsiębiorstwo ma być prowadzone.

Na podstawie tej koncesyi może być przemysł wykonany tylko w obrębie tej Komendy obwodowej, która udzieliła koncesyi.

Na dowód uzyskania pozwolenia wydaje Komenda dokument (akt koncesyjny).

Transport, pędzenie, prowadzenie oraz wszelki inny sposób przewozu zwierząt wyżej wymienionych z jednego obwodu do drugiego, odbywać się może tylko na podstawie pozwolenia na przewóz wydanego przez Komendę obwodu, z obrębu której zwierzęta mają być wyprowadzone.

W podaniu o pozwolenie na przewóz musi być podany cel wywozu, miejsce przeznaczenia, ilość i rodzaj zwierząt, które mają być wywiezione, oraz gmina, z której mają być wyprowadzone.

Wywóz można na podstawie uzyskanego zezwolenia uskutecznić dopiero po zgłoszeniu w Komendzie miejsca wywozu. Komenda potwierdza zgłoszenie na dokumencie, zezwalającym na przewóz, podając datę wypędu i ilość wypędzonych zwierząt.

Istniejące przepisy, dotyczące obrotu handlowego rolniczymi zwierzętami domowymi zostały zniesione.

Wprowadzenie inspekcji fabrycznej na terenie okupowanym.

Wedle rozporządzenia Jenerał-Gubernatorstwa

w Lublinie wprowadzono na terenie okupowanym inspekcję fabryczną i przydzielono do niej nadzór nad ruchem kotłów parowych.

Inspekcję fabryczną wykonują poszczególni inspektorowie fabryczni — do nadzoru nad kotłami parowymi powołano oprócz tego także autoryzowane towarzystwa i organa prywatne.

Nadzór naczelný nad obu rodzajami służby wykonuje starszy inspektor fabryczny, ustanowiony przy Jeneralnem-Gubernatorstwie wojskowem.

Wszelkie prawa i obowiązki, wypływające, stosownie do przepisów rosyjskiej ustawy przemysłowej, z wykonywania inspekcji fabrycznej, zachowują nadal swą moc.

Dla urzędowania inspektorów fabrycznych podzielono teren okupowany na dwa okręgi nadzorcze, mianowicie:

I. Okręg nadzorczy z siedzibą urzędową w Lublinie:

Obwody: Biłgoraj, Chełm, Hrubieszów, Janów, Kozienice, Krasnostaw, Lubartów, Lublin, Puławy, Opatów, Radom, Sandomierz, Tomaszów, Wierzbnik i Zamość.

II. Okręg nadzorczy z siedzibą urzędową w Kielcach:

Obwody: Busk, Dąbrowa, Jędrzejów, Kielce, Końsk, Miechów, Noworadomsk, Olkusz, Opoczno, Pińczów, Piotrków i Włoszczowa.

Działalność inspektora fabrycznego obejmuje w przydzielonym mu okręgu nadzorczym z zasady wszelkie miejsca wytwórczości (zakłady ruchu przemysłowego, fabryki i rękodzielnie), w których w sposób przemysłowy, względnie fabryczny wytwarza się towary.

Inspektorowie fabryczni podlegają starszemu inspektorowi fabrycznemu, a wraz z nim Jeneralnemu Gubernatorstwu.

Z zakresu działania inspektorów fabrycznych są wyłączone:

Prywatne przedsiębiorstwa górnicze i kopalniane;

Przedsiębiorstwa kolejowe;

Wydobywanie torfu.

W stosunku do pracodawców i pracobiorców jest zadaniem inspektorów fabrycznych czuwać nad wykonaniem prawnych przepisów, objętych rosyjską ustawą przemysłową, względnie rozporządzeniem c. i k. Zarządu wojskowego, normujących:

Środki i urządzenia, które przedsiębiorcy są obowiązani stosować dla ochrony życia i zdrowia robotników, zarówno w miejscach pracy, jak i wdzielonych robotnikom pomieszkaniach;

Sposób użycia robotników, czas pracy dziennej i odpoczynków;

Prowadzenie wykazów robotniczych i ogłaszanie porządku służbowego — wypłatę zarobków i książki robotnicze;

Sposób użycia, jakoteż przemysłowcy i szkolne kształcenie młodocianych pomocników;

Obopólny stosunek pomiędzy fabrykantami i robotnikami.

Inspektor fabryczny ma współdziałać z Komendami obwodowymi, przy wykonywaniu przepisów ustawy przemysłowej — jako organ nadzorczy i doradczy.

Inspektorowi fabrycznemu przysługuje po wylegitymowaniu się urzędową legitymacją, wystawioną przez Jeneralne Gubernatorstwo — prawo wstępu o każdej porze, zarówno w dzień jak i w nocy, do wszystkich oddziałów przedsiębiorstwa przemysłowego, z wyjątkiem wstępu do pomieszek członków zarządu (o ile te osoby mieszkają oddzielnie od robotników) — jak niemniej przysługuje mu prawo wstępu do wszelkich przeznaczonych dla robotników urządzeń fabrycznych (pomieszek, szpitali, schronisk, ochronek dla dzieci, przytułków dla niemowląt, szkół, zakładów kąpielowych, sklepów i t. p.).

Informacje i dostawy.

Egzemplarze okazowe materiałów zastępczych dla Muzeum wojskowego.

Wskutek odcięcia Monarchii od wszelkiego dozwodu z zagranicy, daje się odczuwać brak surowców, koniecznych dla przemysłu i rękodziela. Z tego powodu wprowadzono do produkcji różne materiały zastępcze. Materiały te będą w przyszłości najlepszym świadectwem zdolności produkcyjnej i wynalazczości, do której zmusiła nas wojna. Muzeum wojskowe w Wiedniu postanowiło ze-

brać możliwie największą ilość używanych obecnie materiałów zastępczych.

Izba handlowa i przemysłowa uprasza więc przemysłowców tutejszego okręgu do nadsyłania egzemplarzy okazowych materiałów zastępczych dla zbiorów Muzeum wojskowego (K. u. k. Heeresmuseum) w Wiedniu.

Dostawa sukna uniformowego.

Węgierski centralny Magazyn mundurów wojskowych dla honwedów rozpisuje dostawę materiałów na płaszcze, bluzy, spodnie i czapki w nieograniczonej ilości i każdego czasu.

Oferty wraz z próbkami materii należy wnieść do Komendy Centralnego Magazynu mundurów w Budapeszcie (Komando des k. u. k. Honvéd-Zentral-Monturdepots, Budapest, X. Elnök-utca 1).

Wadium w wysokości 5% ogólnej sumy oferowanej złożyć należy w którejkolwiek kasie rządowej, a poświadczenie złożenia dołączyć do oferty.

Rozpisanie dostawy przegłądać mogą interesenci w biurze Izby.

Zmiany w rejestrze handlowym.

Wpisano firmy:

Polskie Towarzystwo Żeglugi i Handlu, Spółka z ogran. odp. w Krakowie.

R. Schiff, handel nafty w Chrzanowie.

Galicyjska fabryka dla przetworów produktów rolniczych, spółka z ogr. odp. w Krakowie.

Hotel krakowski, inż. Stanisław Walz w Krakowie.

Zmiany i dodatki przeprowadzono przy firmach:

Dr. Breit i Spółka, w Krakowie (otwarcie filii we Wiedniu).

Brassika Prądnicka fabryka kiszonej kapusty, spółka z ogran. odp. w Prądniku białym (podwyższenie kapitału zakładowego).

Singer & Co. Tow. Akc. filia w Krakowie (mianowanie nowego reprezentanta firmy).

Kasa oszczędności i pożyczek dla ewangelickiej gminy Hohenbach (zmiana w zarządzie).

Zmiany w zarządzie zaszyły przy Spółkach oszczędności i pożyczek:

w Łekawicy,
„ Radłowice,
„ Majdanie,
„ Siedliskach ad Tuchów,
„ Spiach,
„ Tenczynku,
„ Zwięzycy.

Wykreślenie firmy:

„Młyn walcowy w Zręcinie“ Spółka z ogran. odpowiedzial.

Biuro kolejowe Izby handlowej i przemysłowej z oddziałem dla reklamacyi należytości frachtowych udziela kupieckim i przemysłowym interesantom okręgu ustnie, telefonicznie lub pisemnie informacji i porady we wszystkich sprawach, związanych z ruchem kolejowym, z wyjątkiem spraw natury technicznej.

W szczególności podaje biuro kolejowe stawki frachtowe na przewóz towarów na podstawie obowiązujących taryf oraz udziela wyjaśnień we wszelkich kwestiach przewozowych.

Reklamacje, wynikające z przewozu towarów uskutecznia Biuro kolejowe Izby albo za ryczałtowo, z góry umówionem

20% od kwot uzyskanych gotówką z tytułu zwrotu nadpłaconych należytości kolejowych oraz z tytułu odszkodowania za spóźnienie czasu dostawy,

10% od uzyskanych gotówką kwot z tytułu wynagrodzenia za straty na wadze, za uszkodzenie lub zaginięcie przesyłek,

4% od likwidowanych kwot refakcyjnych,

5% od owych kwot, o które się Zarząd kolejowy z tytułu dopłaty do przewozonego od stron upomina, a które na interwencję Biura kolejowego zostały opuszczone.